

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. ชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ	: Master of Arts Programme in Philosophy

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ	: Master of Arts (Philosophy)
ชื่อย่อภาษาไทย	: พธ.ม. (ปรัชญา)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ	: M.A. (Philosophy)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

๔. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ให้เป็นนักคิด นักวิเคราะห์ นักวิจารณ์ นักวิพากษ์ และนักสังเคราะห์ องค์กรความรู้ทางปรัชญาและศาสนา โดยเฉพาะพุทธปรัชญา เพื่อพัฒนามนุษย์และสังคม

ความสำคัญของหลักสูตร

ความเจริญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ทำให้สังคมมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบอย่างมากต่อมนุษย์ในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความจริง ความดี และความงามที่มนุษย์เคยยึดถือ จึงส่งผลให้สังคมต้องเผชิญปัญหาที่ไม่สามารถจะแก้ไขได้ด้วยกฎหมายหรือระเบียบทางสังคม การจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้มนุษย์เป็นผู้มีความสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยวิเคราะห์ วิจัย วิพากษ์ เรื่องความจริง ความดี และความงาม จนกระทั่งรู้จักแยกแยะคุณค่าที่สำคัญระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และมนุษย์กับเทคโนโลยี ซึ่งจะทำให้มนุษย์สามารถรู้และตัดสินใจว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาวิชาปรัชญาจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง เพราะวิชานี้สอนให้มนุษย์มีความรู้ในด้านความจริง ความดี และความงาม โดยเน้นการปลูกฝังศักยภาพในด้านกรวิเคราะห์ วิจัย วิพากษ์ และสังเคราะห์องค์ความรู้บนฐานของความจริง ความดี และความงาม ผลที่ได้จากการศึกษาวิชานี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมให้มีความผาสุกอย่างยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นผู้เชี่ยวชาญวิชาการด้านปรัชญา โดยเฉพาะพุทธปรัชญาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย และสังเคราะห์องค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้
๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาองค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนา เพื่อพัฒนาสังคม
๔. เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นต้นแบบที่ดีงามให้แก่สังคม

๕. หลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร ๓๙ หน่วยกิต ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตร อย่างน้อย ๔ ภาคการศึกษาปกติ (๒ ปี) และอย่างมากไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ (ไม่เกิน ๕ ปี)

โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๑. หมวดวิชาบังคับ	
๑.๑ นับหน่วยกิต	๙
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๑๘)
๒. หมวดวิชาเอก	
๒.๑ นับหน่วยกิต	๑๒
๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๓)
๓. หมวดวิชาเลือก	๖
๔. หมวดวิชาพื้นฐาน	(๒)
๕. วิทยานิพนธ์	๑๒
รวมทั้งสิ้น	๓๙

๖. รายวิชาในหลักสูตร

(๑) หมวดวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ ๙ หน่วยกิต

ก. วิชาบังคับ แบบนับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๒๐	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๐ ๑๒๑	พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก Buddhist Philosophy in Tipitaka	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา Research Methodology in Philosophy	๓ (๓-๐-๙)

ข. วิชาบังคับ แบบไม่นับหน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาบังคับ จำนวน ๑๕ หน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	ภาษาอังกฤษ English	(๓) (๓-๐-๙)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๓-๙)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๙)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

(๒) หมวดวิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกปรัชญา จำนวน ๑๒ หน่วยกิต**ก. วิชาเอก แบบนับหน่วยกิต**

๖๐๓ ๑๐๖	อภิปรัชญาวิเคราะห์ Analytic Metaphysics	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๒๐๘	จริยศาสตร์วิเคราะห์ Analytic Ethics	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๐๗	ญาณวิทยาวิเคราะห์ Analytic Epistemology	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๑๕	สุนทรียศาสตร์ Aesthetics	๓ (๓-๐-๙)

ข. วิชาเอก แบบไม่นับหน่วยกิต ต้องศึกษาในรายวิชาเอกแบบไม่นับหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต

๘๐๒ ๒๐๙	สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา Seminar on Problems of Philosophy of Religions	(๓) (๓-๐-๙)

(๓) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต (โดยเลือกศึกษาจากรายวิชาต่อไปนี้)

๖๐๓ ๓๑๑	ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ Symbolic Logic	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๑๔	ปรัชญาการเมือง Political Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๑๗	ปรัชญาวิทยาศาสตร์ Philosophy of Science	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๑๘	ปรัชญาการศึกษา Philosophy of Education	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๒๑	จริยศาสตร์ธุรกิจ Business Ethics	๓ (๓-๐-๙)

๖๐๓ ๓๒๒	ปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาและอัตถิภาวนิยม Philosophy of Phenomenology and Existentialism	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๒๓	ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย Contemporary Indian Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๖๐๓ ๓๒๔	ปรัชญาจีน Chinese Philosophy	๓ (๓-๐-๙)

(๔) หมวดวิชาพื้นฐาน นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น ที่ไม่ใช่สาขาวิชาปรัชญา จะต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชาเพิ่มเติมอีก ๑ รายวิชา โดยไม่นับหน่วยกิต

๖๐๓ ๓๒๕	การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๑ Philosophical Reasoning 1	(๒) (๒-๐-๙)

(๕) วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๓ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ Thesis	๑๒ (๐-๐-๖)

๗. แผนการจัดการศึกษา

ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แผน ก			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
	วิชาบังคับ				
๖๐๐ ๑๒๑	พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๙
๖๐๐ ๑๒๐	พุทธปรัชญา	๓	๓	๐	๙
๖๐๐ ๑๐๔	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	(๓)	๓	๐	๙
	วิชาเอก				
๖๐๓ ๑๐๖	อภิปรัชญาวิเคราะห์	๓	๓	๐	๙
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาบังคับปรับพื้นฐาน				
๖๐๓ ๓๒๕	การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๑**	(๒)	๒	๐	๙
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๘)			

**สำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานปรัชญา

ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แผน ก			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๖๐๓ ๒๐๓	วิชาบังคับ ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา	๓	๓	๐	๙
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน	(๓)	๓	๐	๙
๖๐๓ ๒๐๘	วิชาเอก จริยศาสตร์วิเคราะห์	๓	๓	๐	๙
๑๐๒ ๓๐๖	วิชาเลือก การใช้ภาษาบาลี ๒	(๓)	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๖			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๖)			

ภาคการศึกษาที่ ๓

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แผน ก			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๖๐๐ ๓๐๗	วิชาเอก ญาณวิทยาวิเคราะห์	๓	๓	๐	๙
๖๐๓ ๓๑๕	สุนทรียศาสตร์	๓	๓	๐	๙
xxx xxx	วิชาเลือก เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๙			
	รวมไม่นับหน่วยกิต				

ภาคการศึกษาที่ ๔

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	แผน ก			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วยตนเอง
๖๐๐ ๔๐๑	วิชาบังคับ สัมมนาวิทยานิพนธ์	(๓)	๓	๐	๙
๘๐๒ ๒๐๙	วิชาเอก สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา	(๓)	๓	๐	๙
๖๐๓ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์	๑๒			
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒			
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๖)			

(ไม่รวมการเรียนภาษาอังกฤษเสริมระดับบัณฑิตศึกษาตามประกาศของมหาวิทยาลัย)

๘. แนวสังเขปรายวิชา

(๑) หมวดวิชาบังคับ**ก. วิชาบังคับ แบบนับหน่วยกิต**

๖๐๐ ๑๒๐ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy

ศึกษาประวัติและพัฒนาการของแนวคิดในพุทธปรัชญาสำนักต่างๆ คือ เถรวาท สรวาสติวาท เสาตราณติกะ มารยมิถ โยคจาร สุขาวดี อวตังสกะ และพุทธตันตระ เปรียบเทียบแนวความคิดหลักของสำนักปรัชญาเหล่านี้ทั้งในแง่อภิปรัชญา ญาณวิทยา และจริยศาสตร์

๖๐๐ ๑๒๑ พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy in Tipitaka

วิชานี้เน้นการศึกษาแนวคิดสำคัญทางปรัชญาเรื่อง อัตตา อนัตตา จิต เจตสิก รูป นิพพาน สวรรค์ นรก ความดี ความชั่ว สังคม รัฐ และการปกครอง โดยอาศัยกรอบแนวคิดหลัก คือ อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ ในพระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาท

๖๐๓ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)

Research Methodology in Philosophy

ศึกษาหลักการและวิธีการวิจัย กระบวนการและขั้นตอนของการวิจัย การรวบรวมเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะและประเภทของงานวิจัยทางปรัชญา โดยเฉพาะด้านคุณภาพซึ่งเหมาะสมกับสาขาวิชาปรัชญา เช่น การเลือกหัวข้อวิจัยทางปรัชญา การตั้งคำถามเพื่อการวิจัย การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย

ข. วิชาบังคับ แบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๙)

English

ศึกษาและฝึกการใช้ภาษาอังกฤษ ให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านการเขียน การพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นการอภิปรายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศิล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ อริยมรรคมีองค์ ๘ ปฏิจจสมุปบาท กรรมและการเกิดใหม่

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓) (๓-๓-๖)

Buddhist Meditation

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาสติปัฏฐาน ๔ รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐาน และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๐-๙)

Seminar on Thesis

สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง การเขียนบทความวิจัย รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์

๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑**(๓)(๓-๐-๖)****Usage of Pali I**

ศึกษาภาษาบาลี โดยเน้นแนวคิดทางปรัชญา เช่น แนวคิดอภิปรัชญา แนวคิดญาณวิทยา แนวคิดจริยศาสตร์ เป็นต้น ที่ปรากฏในหนังสือธรรมบท ๘ ภาค

๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒**(๓)(๓-๐-๖)****Usage of Pali II**

ศึกษาภาษาบาลี โดยเน้นแนวคิดทางปรัชญา เช่น แนวคิดอภิปรัชญา แนวคิดญาณวิทยา แนวคิดจริยศาสตร์ เป็นต้น ที่ปรากฏในหนังสือมั่งคั่งถกที่ปณีและวิสุทธีมรรค

๒) หมวดวิชาเอก**ก. หมวดวิชาเอก แบบนับหน่วยกิต****๖๐๓ ๑๐๖ อภิปรัชญาวิเคราะห์****๓ (๓-๐-๙)****Analytic Metaphysics**

ศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาหรือทฤษฎีความเป็นจริงในปรัชญาตะวันตกและตะวันออก เช่น แนวคิดของเพลโต อริสโตเติล วัตถุนิยม (Materialism) จิตนิยม (Idealism) ปฏิบัตินิยม (Pragmatism) สัจนิยม (Realism) ปฏิฐานนิยมเชิงตรรกะ (Logical Positivism) อภิปรัชญาเซน โยคจาร อภิปรัชญาในพุทธปรัชญา ปัญหาเรื่องเสรีภาพกับความรับผิดชอบทางศีลธรรม : ทศนะของนัยัตินิยม (Determinism) อนินัยัตินิยม (Indeterminism) และทศนะประนีประนอม (Compatibility) ปัญหาเรื่องเวลาว่าเวลามีจริงหรือไม่ (Is time real?) ความเป็นจริง (Reality) ในพุทธปรัชญาสำนักมัธยมิก (Madhyamika) ความเป็นจริง (Reality) ในพุทธปรัชญาสำนักโยคจาร

๖๐๓ ๒๐๘ จริยศาสตร์วิเคราะห์**๓ (๓-๐-๙)****Analytic Ethics**

ศึกษาทฤษฎีจริยศาสตร์ในปรัชญาตะวันตก เช่น ประโยชน์นิยม (Utilitarianism) กรณียธรรม (Deontology) อัตตนิยม (Egoism) เน้นศึกษาแนวคิดเรื่องความดีสูงสุดของชีวิต เกณฑ์ตัดสินความดี (Good) ความชั่ว (Bad) ความถูก (Right) ความผิด (Wrong) นอกจากนี้ ยังศึกษาอภิจริยศาสตร์ (Metaethics) และศึกษาทฤษฎีจริยศาสตร์ในปรัชญาตะวันออก เช่น พุทธจริยศาสตร์ จริยศาสตร์ของเซน เป็นต้น พร้อมกับวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์ร่วมสมัย เช่น ปัญหาการทำแท้ง การฆ่าตัวตาย การรณรงค์ การตัดสินประหารชีวิต การทำสำเนาพันธุกรรม (Cloning) และการวิจัยเซลล์ต้นแบบ (Stem Cell Research) โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิดทางจริยศาสตร์ในพุทธปรัชญา

๖๐๓ ๓๐๗ ญาณวิทยาวิเคราะห์**๓ (๓-๐-๙)****Analytic Epistemology**

ศึกษาแนวคิดเรื่องความรู้หรือทฤษฎีความรู้ของปรัชญาตะวันตกและตะวันออกสำนักต่างๆ ในประเด็นเรื่องธรรมชาติของความรู้ ที่มาของความรู้ มาตรฐานในการตัดสินความรู้ ลักษณะของความเชื่อและความมั่นใจ โดยเปรียบเทียบกับญาณวิทยาในพุทธปรัชญา

๖๐๓ ๓๑๕ **สุนทรียศาสตร์****๓ (๓-๐-๙)****Aesthetics**

ศึกษาทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์ตะวันตกและตะวันออก เช่น ทฤษฎีอัตวิสัย (Subjective) ปรวิสัย (Objective) สัมพัทธวิสัย (Relativism) อารมณ์นิยม (Emotionalism) พร้อมทั้งเกณฑ์ตัดสินทางสุนทรียะ ประสพการณ์สุนทรียะ โดยศึกษาแนวคิดเรื่องความงามผ่านภาพจิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปกรรมคิดศิลป์ ทัศนศิลป์ (Visual arts) รวมทั้งวัตถุสุนทรียะ ศิลปวิจารณ์ และศิลปวิจารณ์

ข. หมวดวิชาเอก ไม่นับหน่วยกิต**๘๐๒ ๒๐๙** **สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา****(๓) (๓-๐-๙)****Seminar on Problems of Philosophy of Religions**

สัมมนาปัญหาทางปรัชญาศาสนา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับพระเป็นเจ้า กรรมและนิพพาน ภาษาศาสนา ประสพการณ์ทางศาสนา สัญลักษณ์ทางศาสนา ความเชื่อและความจริงทางศาสนากับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ นิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาอย่างน้อย ๓ ประเด็น แล้วจัดทำโครงร่างรายงาน ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการศึกษา โดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำวิชา

๓) หมวดวิชาเลือก นิสิตต้องศึกษาในรายวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต**๖๐๓ ๓๑๑** **ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์****๓ (๓-๐-๙)****Symbolic Logic**

ศึกษาความหมาย ลักษณะ และประเภทของตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ ความหมายของัญัตติ (Proposition) ชนิดของัญัตติ ค่าความจริง (Truth Value) การอ้างเหตุผล (Argument) และความสมเหตุสมผล (Validity) การทำสัญลักษณ์ การใช้ตารางความจริงและวิธีพิสูจน์ ความสมเหตุสมผลชนิดต่าง ๆ เช่น วิธีนิรนัยธรรมชาติ (Natural Deduction) วิธีพิสูจน์โดยการสมมติเงื่อนไข (Conditional Proof) และวิธีพิสูจน์โดยอ้อม (Indirect Proof)

๖๐๓ ๓๑๔ **ปรัชญาการเมือง****๓ (๓-๐-๙)****Political Philosophy**

ศึกษาแนวคิดทางการเมือง เช่น แนวคิดเรื่องรัฐ แนวคิดเรื่องรัฐาธิปไตย แนวคิดเรื่องเสรีภาพ แนวคิดเรื่องการออกกฎหมาย แนวคิดเรื่องประชาธิปไตย แนวคิดเรื่องธรรมาธิปไตย แนวคิดเรื่องสังคมนิยม แนวคิดเรื่องเผด็จการนิยม แนวคิดเรื่องธัมมิกสังคมนิยม โดยเลือกแนวคิดสำคัญของนักปรัชญา เช่น ขงจื้อ พลาโต อาริสโตเติล โทมัส ฮอบส์ จอห์น ล็อก ฌอง-ฌัก รูสโซ มาเคียเวลลี คาร์ล มาร์กซ์ มหาตมะ คานธี ดร.อัมเบกการ์ พุทธทาสภิกขุ

๖๐๓ ๓๑๗ **ปรัชญาวิทยาศาสตร์****๓ (๓-๐-๙)****Philosophy of Science**

ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาที่เป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะปรัชญาสำนักปฏิฐานนิยมเชิงตรรกะ (Logical Positivism) ของกลุ่มเวียนนา (Vienna Circle) สำนักประสพการณ์นิยม (Empiricism) และปรัชญาฟิสิกส์ใหม่ เช่น ทฤษฎีควอนตัมฟิสิกส์ ทฤษฎีสัมพัทธภาพทั่วไป (General Theory of Relativity) และทฤษฎีสัมพัทธภาพ (Theory of Relativity) ของอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์

๖๐๓ ๓๑๘ ปรัชญาการศึกษา

๓ (๓-๐-๙)

Philosophy of Education

ศึกษาแนวคิดทางปรัชญาในฐานะเป็นรากฐานการศึกษา การจัดหลักสูตรและระบบการศึกษาที่สัมพันธ์กับอุดมคติของชีวิต การเรียนรู้ และการพัฒนามนุษย์ เช่น ปรัชญาการศึกษาสำนักปฏิบัตินิยม (Pragmatism) สำนักอัตถิภาวนิยม (Existentialism) สำนักสาร์ตถนิยม (Essentialism) และปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาในโลกปัจจุบัน รวมทั้งปรัชญาการศึกษาของพุทธปรัชญา

๖๐๓ ๓๒๑ จริยศาสตร์ธุรกิจ

๓ (๓-๐-๙)

Business Ethics

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาธุรกิจ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมายและคุณค่าสูงสุดของการทำธุรกิจ โดยเน้นจริยศาสตร์ธุรกิจในทัศนะของนักปรัชญาตะวันตก เช่น คาร์ล มาร์กซ์ อัดัม สมิท เป็นต้น จริยศาสตร์ธุรกิจในพุทธจริยศาสตร์ ธุรกิจทุนนิยม ธุรกิจเสรีนิยม ธุรกิจสังคมนิยม ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร จริยศาสตร์ธุรกิจกับสิ่งแวดล้อม จริยศาสตร์กับเครือข่ายออนไลน์ จริยศาสตร์คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร

๖๐๓ ๓๒๒ ปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาและอัตถิภาวนิยม

๓ (๓-๐-๙)

Philosophy of Phenomenology and Existentialism

ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทางปรัชญาที่สำคัญของนักคิดกลุ่มอัตถิภาวนิยม เช่น ปรัชญาของเฮอเรน เกียร์เกการ์ด เฟดริก นิตส์เช คาร์ล จัสเปอร์ส มาร์ติน ไฮเดกเกอร์ อัลแบรต์ กามูส์ และฌอง-ปอล ซาทร์ และศึกษาแนวความคิดสำคัญในปรากฏการณ์วิทยา เช่น การมุ่งอารมณ์ (Intentionality) สารัตถะ การลดทอน (Reduction) อัตตาเชิงอูตรวิสัย (Transcendental Ego) ในปรัชญาของฟรันซ์ เบรันทาโน เอ็ดมุนด์ ฮุสเซอร์ล มาร์ติน ไฮเดกเกอร์ แมร์โล ปองตี และฌอง-ปอล ซาทร์ ทั้งนี้ ให้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์วิทยากับอัตถิภาวนิยม เพื่อให้เห็นพัฒนาการทางด้านแนวคิดด้วย

๖๐๓ ๓๒๓ ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย

๓ (๓-๐-๙)

Contemporary Indian Philosophy

ศึกษาปรัชญาอินเดียร่วมสมัย เช่น แนวคิดที่ว่าด้วยความจริง ธรรมชาติของมนุษย์ วิธีแห่งความรู้ ทฤษฎีว่าด้วยมายา ศาสนากับศีลธรรม การเกิดใหม่และธรรมชาติของกรรม ธรรมชาติของอันติมสังข์ ชะตากรรมของมนุษย์ โดยเลือกนักปรัชญาผู้มีความโดดเด่น เช่น สวามี วิเวกานันดะ รพินทรนาถ ฐากอร์ มหาตมะ คานธี ศรีอรรพินโท กฤษณะจันทรทะ ภัททาจารย์ยะ ราธะกฤษณัน โมฮัมมัด อิคบัล กฤษณะมูรติ

๖๐๓ ๓๒๔ ปรัชญาจีน

๓ (๓-๐-๙)

Chinese Philosophy

ศึกษาแนวคิดมนุษยนิยม ธรรมชาติของมนุษย์ ทางสายกลาง ธรรมชาติและความจริงของเต๋า แนวคิดเรื่องหยิน-หยาง ความรักสากล สวรรค์ สวัสดิการสังคม สำนักกฎหมายนิยม (Legalism) แนวคิดเรื่องการศึกษา แนวคิดที่ว่าด้วยความดี ความชั่ว โดยเน้นศึกษานักปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและการพัฒนาทางสังคม เช่น ขงจื้อ เม้งจื้อ เหล่าจื้อ หานเฟยจื้อ ซุนจื้อ

๔) วิชาบังคับพื้นฐาน (รายวิชาบังคับพื้นฐานสำหรับผู้ไม่จบปริญญาตรีสาขาวิชาปรัชญา)**๖๐๓ ๓๒๕ การใช้เหตุผลทางปรัชญา ๑****๒ (๒-๐-๙)****Philosophical Reasoning 1**

ศึกษาหลักการและวิธีการใช้เหตุผลแบบนิรนัย (Deductive) และอุปนัย (Inductive) แบบเปรียบเทียบ วิธีการให้เหตุผลแบบมิลล์ เหตุผลวิบัติ (Fallacy) โดยศึกษากรณีตัวอย่างงานอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออก แล้วพัฒนาศักยภาพในการคิดเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ ประเด็นปัญหาตามกรอบการให้เหตุผลนั้นๆ

๕) วิทยานิพนธ์**๖๐๐ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์****๑๒ หน่วยกิต****Thesis**